

Fókuszban Magyarország

Októberben népszámlálás!

A 2011. esztendőt a népszámlálás éveként is emlegetik majd a jövőben. Hazánk eddigi történetében összesen tizenöt ilyen jeles év akad, az első az 1869-es esztendő volt. Az idei a 15. a censzusok sorában.

A mostanit megelőzően 2001-ben kértek hasonló, átfogó adatszolgáltatást az ország lakosságától. Az utóbbi évtizedben tehát az akkor kialakult kép volt az irányadó. Vajon hogy alakult a népesség száma, iskolázottsága, lakáshelyzete, milyen az ország gazdasági, egészségügyi, szociális, kulturális ellátottsága? Hol, milyen fejlesztések szükségesek? A törvény értelmében a 2011. október 1-jén 0 órakor fennálló helyzetet tükröző számok a következő esztendőkre – pontosabban a következő évtizedre adnak eligazítást. Az eddigi gyakorlat szerint ugyanis censzust tízévenként tartanak hazánkban, annak végrehajtása a Központi Statisztikai Hivatal törvényből fakadó kötelessége.

Az időközönkénti népszámlálások végrehajtása a Központi Statisztikai Hivatal (KSH) törvényből fakadó kötelessége.

Számlálóbiztossal, vagy nélküle?

Legyünk őszinték: az ilyesfajta „faggatást” – még ha csak ritkán kerül is sor arra – az emberek többsége nem kedveli. Egyre többen vannak, akik nem akarnak ajtót nyitni idegennek, mások ódzkodnak attól, hogy személyes adataikat ismeretlenek előtt feltárják, sokan attól tartanak, hogy adataik illetéktelenek tudomására jutnak, megint mások kevés szabadidejüket sajnálják. A Központi Statisztikai Hivatal a 2011. évi népszámlálás előkészítésekor olyan megoldások kidolgozásán fáradozott, amely messzemenőig eleget tesz a törvény által előírt adatvédelmi követelményeknek, ugyanakkor az emberek számára a legkevesebb kényelmetlenséggel jár.

A lakosságnak a mostani népszámlálás alkalmával immár lehetősége nyílik arra, hogy eldöntse: számlálóbiztossal, vagy nélküle kívánja kitölteni a kérdőívet. Ha valaki a kérdőív önálló kitöltése mellett dönt, további két megoldás közül választhat: papír, vagy internet. A legmodernebb, leggyorsabb, leginkább idő és környezetkímélő megoldás kétségtelenül az internetes válaszadás. Szeptember utolsó napjaiban a számlálóbiztosok minden háztartásba eljuttatnak egy azonosító-, és egy belépési kódot. Aki nem a számlálóbiztossal, sőt, még csak nem is papíron kívánja kitölteni a kérdőívet, annak október 16-ig lesz nyitva az az internetes kapu, amin keresztül – a belépési kódot kulcsként használva – eljuthat a kérdőívekhez. A kérdések helyes megválaszolását a programba beépített magyarázatok segítik. A KSH azokra is gondolt, akik nem rendelkeznek internettel. Érdeklükben közintézményekben, pl. könyvtárakban, faluházakban, internetes kitöltő helyet, úgynevezett e-pontokat hozott létre a Hivatal. Ezeken a helyeken az adatvédelem teljes biztosítása mellett, nyílik lehetőség a népszámlálási kérdőívek számítógépes kitöltésére.

A kérdőívek megválaszolása háztartásonként átlagosan 25-30 percet vesz igénybe. Fontos tudnivaló, hogy a kérdőívet háztartásonként mindenki azonos módszerrel: interneten vagy papíron önállóan kitöltve, avagy interjú keretében töltheti ki.

Szigorúan titkos!

Az adatvédelmi követelmények a népszámlálás minden területén érvényesülnek. A kérdőíveken nem szerepelhet a válaszadó neve, a válaszolás teljes anonimitás mellett történik.

A népszámlálásról szóló törvény biztosítja azt is, hogy a felvett adatok a későbbiekben ne legyenek összekapcsolhatóak az adatszolgáltatókkal. A népszámlálásban résztvevőket szigorú titoktartás köti. A kitöltött kérdőívek összegyűjtése, feldolgozása szabályozott rendben történik. A census célja ugyanis nem az, hogy az egyes személyekről gyűjtsön adatokat, hanem hogy a lakások és a népesség összetételéről, legfontosabb jellemzőiről adjon információt.

Az internetes kitöltést az adatszolgáltatók az egyedi azonosítók és belépő kódok segítségével teljesíthetik, amely garantálja, hogy illetéktelen személyek ne férhessenek az adatokhoz. A papír alapú kérdőívek a megyei népszámlálási irodákból – a biztonságos szállítási követelményeknek megfelelően – közvetlenül az adatfeldolgozás helyszínére kerülnek. A címek és a kérdőíveken szereplő adatok feldolgozása egymástól függetlenül, elkülönítetten történik. A feldolgozást követően a címeket és a népszámlálási adatállományt a KSH egymástól elkülönítetten tárolja. Az adatbevittelt követően a papír kérdőíveket megsemmisítik, a keletkezett papírhulladékot újrahasznosítják. A felhasználók számára történő adatkiadások, a kiadványok, tájékoztatási célt szolgáló adatbázisok előállítását a legszigorúbb adatvédelmi szabályoknak megfelelően zajlik. Az adatközlés statisztikai összesítések formájában történik.

Biztonságunk érdekében

Hazánkban ez év októberében csaknem 40 ezer számlálóbiztos közel 5 millió címet, 4,4 millió lakást keres fel a népszámlálás lebonyolítása érdekében. A számlálóbiztosok sorszámmal ellátott okmánnyal kötelesek igazolni, hogy megbízatásuk e munkára szól. Az igazolvány a garancia arra, hogy az illető a lakásba kizárólag a népszámlálás miatt szándékozik bejutni. A közelgő népszámlálás alkalmából együttműködési megállapodást kötött a Központi Statisztikai Hivatal és az Országos Rendőr-főkapitányság. A megállapodás célja a lakosság előzetes és közérthető tájékoztatása, a népszámláláshoz bármilyen módon kapcsolható bűncselekmények, szabálysértések megelőzése. A megállapodás szerint „A vagyonvédelem és az áldozattá válás megelőzése érdekében a 2011. október 1-je és október 31-e – pótösszeírással november 8-a - között sorra kerülő, minden háztartás személyes felkeresésével végrehajtott census időszakában az ORFK a megyei (fővárosi) rendőr-főkapitányságok bevonásával bűnmegelőzési kampányt indít.

Központi Statisztikai Hivatal